

روز خوب آزادی

خرمشهر چگونه آزاد شد؟

روند آزادسازی خرمشهر

عملیات بیت‌المقدس از بامداد دهم اردی‌بهشت ۶۱ آغاز، و طی سه مرحله انجام می‌گیرد که آزادسازی خرمشهر آخرین مرحله آن است. سومین مرحله عملیات بیت‌المقدس در ساعت ۲۲:۳۰ شامگاه شنبه یکم خرداد ۱۳۶۱ با رمز «یا محمد ابن‌عبدالله» کلید می‌خورد. این عملیات دو هدف مشخص دارد: نخست بستن کلیه راه‌های تدارکاتی دشمن و دوم نفوذ به خرمشهر.

با شروع عملیات، در نخستین ساعات، ۲:۳۰ بامداد یک‌شنبه دوم خرداد، پاسگاه مرزی کوشک به تصرف کامل نیروهای ایرانی درمی‌آید، نیروهای عراقی در این منطقه کاملاً منهدم می‌شوند و به اسارت درمی‌آیند و بیش از ۳۵ تانک و نفربر زرهی عراق منهدم می‌شود و یک انبار بزرگ مهمات آن به آتش کشیده می‌شود. سپس پیش‌روی از طریق شلمچه یعنی ۱۷ کیلومتری خرمشهر به سوی بخش اشغالی غرب شهر با درهم کوبیدن سنگرها و خاکریزهای دشمن ادامه می‌یابد. راه‌های تدارکاتی زمینی عراق از زمین و هوا زیر هجوم حملات هلی‌کوپترها و آتش توپخانه و موشکی ایران به کلی بسته می‌شود و ساعت ۴:۱۵ بامداد پل مهم ارتباطی و استراتژیکی «پل‌نو» واقع بر رودخانه «عریض» به تصرف کامل نیروهای ایرانی درمی‌آید.

در ساعت ۱۰:۴۸، ۱۱:۱۷ و ۱۱:۵۹ صبح یک‌شنبه دوم خرداد سه فروند جنگنده‌ی متجاوز عراقی توسط جنگنده‌ها و یگان پدافند هوایی نیروهای ایرانی در منطقه‌ی آبادان و خرمشهر سرنگون می‌شوند.

دومین بخش از ادامه‌ی مرحله‌ی سوم عملیات بیت‌المقدس برای نفوذ به خرمشهر از حوالی شهر روز یک‌شنبه

اتحاد موفق ارتش و سپاه

روز دوشنبه سوم خرداد ۱۳۶۱ در سومین مرحله از عملیات بیت‌المقدس، یکی از بزرگ‌ترین عملیات‌های نیروهای مسلح ایران در خلال جنگ ایران و عراق، خرمشهر پس از ۱۹ ماه به طور کامل آزاد می‌شود. فرماندهی این عملیات را ارتش و سپاه به طور مشترک بر عهده دارند. علی صیاد شیرازی و محسن رضایی به ترتیب فرماندهان ارتشی و سپاهی این عملیات‌اند و قرارگاه‌های قدس، فتح، نصر و کربلا در آن شرکت دارند. این عملیات به اذعان فرماندهان وقت سپاه در محسن رضایی فرمانده وقت سپاه در گفت‌وگویی با عسکر عباس‌نژاد خبرنگار مرکز مطالعات و تحقیقات فرهنگ و ادب پایداری در این باره می‌گوید: «در عملیات فتح‌المبین و بیت‌المقدس وحدت ارتش و سپاه در اوج خودش بود. بعداً اختلافات کمی پیدا شد ولی اوج وحدت ما در همین عملیات بیت‌المقدس بود که آزادسازی خرمشهر را به ارمان آورد.» امیر سرتیپ حسین حسینی‌سعدی فرمانده ارتشی قرارگاه نصر در عملیات بیت‌المقدس هم در هشتمین نشست تحلیل عملیات‌های دوران دفاع مقدس، با محوریت «عملیات بیت‌المقدس» (آزادسازی خرمشهر) که صبح روز دهم خرداد ۸۹ در دانشکده‌ی فرماندهی و ستاد ارتش برگزار شد بر این امر تاکید می‌کند: «عنایت خداوند، همدلی و وحدت سپاه و ارتش، رهبری و فرماندهی امام خمینی (ره) و پشتیبانی بی‌نظیر مردم، باعث پیروزی عملیات بیت‌المقدس و آزادسازی خرمشهر شدند.» (ایبنا)

سیما مهدوی

گزارش‌نویس

شنوندگان عزیز توجه فرمایید...

ساعت ۱۶:۳۰ عصر دوشنبه سوم خرداد ۱۳۶۱، خبری مسرت‌بخش ایرانیان را پس از حدود ۱۹-۲۰ ماه کربختی به وجد می‌آورد؛ طنین دل‌نشینی که در گوش آنان می‌پیچد این است: «توجه فرمایید- توجه فرمایید - خونین‌شهر این شهر خون و حماسه آزاد شد.» این خبر کوتاه مثل بمبی کشور پهناور ایران را منفجر می‌کند؛ در عرض چند لحظه بلندگوهای مساجد هم تکرار می‌کنند: «توجه فرمایید، خونین‌شهر، شهر خون آزاد شد» حالا زن و مرد و کودک و نوجوان که از شوق در پوست خود نمی‌گنجند، در سرتاسر ایران به خیابان‌ها می‌ریزند. شعارهای «مرگ بر صدام» «درد بر رزمندگان اسلام» و «مرگ بر آمریکا» بر آسمان بلند می‌شود و راه‌پیمایی‌های خودجوش یکی پس از دیگری گله به گله در خیابان‌ها به راه می‌افتد. شماری گریه می‌کنند، برخی می‌خندند و عده‌ای شعار سر می‌دهند. برخی هم دست‌ها را به سوی آسمان دراز کرده سپاس خدای را به جا می‌آورند. مردم نقل و شیرینی پخش می‌کنند و به یکدیگر تبریک می‌گویند. ماشین‌ها بوق ممتد پیروزی می‌زنند و هیاهو و غوغای شادی یک آن قطع نمی‌شود. ایرانیان سراسر این روز پیروزی را در خیابان به جشن و شادی می‌پردازند، شب هم که به خانه‌هایشان می‌روند ساعت ۲۱ بر فراز پشت‌بام‌های‌شان فریاد «الله اکبر» سر می‌دهند.

لحظه ورود به خرمشهر قهرمان

- روزنامه اطلاعات
- دوشنبه ۳ خرداد ۱۳۶۱
- صفحه ۲ شماره فوق‌العاده

سلحشوران ارتش سربلند اسلام هنگام ورود به قلمرو خرمشهر ابتدا به اسکله‌های قدیمی پشت گمرک این شهر رسیدند. به گزارش خبرنگار اعزامی خبرگزاری جمهوری اسلامی به خطوط مقدم جبهه، در حالی که نیروهای جان‌برکف اسلام به مدخل شهر خونین‌شهر نزدیک می‌شدند، سربازان درمانده عراقی اسلحه‌های خود را بر زمین گذاشته و دسته دسته به سربازان غیرتمند ما تسلیم می‌شدند...

دعوت از خبرنگاران جهان

- روزنامه کیهان
- سه‌شنبه ۴ خرداد ۱۳۶۱
- صفحه ۳

ستاد تبلیغات جنگ با انتشار اطلاعیه‌ای از کلیه خبرنگاران جهان دعوت کرد تا از نزدیک نظاره‌گر پیروزی‌های چشم‌گیر رزمندگان اسلام و نیز مظالم و جنایت‌های صدام مزدور باشند.... ستاد تبلیغات جنگ از خبرنگاران متعهد به انسانیت و واقع‌بین سرتاسر جهان دعوت می‌کند از نزدیک از خونین‌شهر آزادشده و پیروزی‌های عظیم رزمندگان جانباز اسلام و آثار جنایت صدام در شهرهای آزادشده در عملیات بیت‌المقدس دیدن کنند.

جشن و سرور مردم تهران

- روزنامه کیهان
- سه‌شنبه ۴ خرداد ۱۳۶۱
- صفحه ۳

تهران با انتشار خبر آزادی خرمشهر، چهره‌ای دیگر به خود گرفت؛ جمعیت میلیونی پایتخت‌نشینان به خیابان‌ها ریختند. بوق ممتد اتومبیل‌ها و تکبیرهای پی‌درپی فضای شهر را فرا گرفت. زن و مرد و کودک و نوجوان با فریادهای شادی خود گوش فلک را کر کردند. این عکس گوشه‌ای از شادی مردم در جشن پیروزی خرمشهر را نشان می‌دهد؛ به خاطر آزادسازی شهری که در این روز به وسعت یک کشور جمعیت داشت.